

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler
11/3718-2 F40 &13
Lillian Eriksen / tlf. 23 06 43 16

Dato:
22.09.2011

HØRING - FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM BARNETS TALSPERSON I SAKER SOM SKAL BEH I FYLKESNEMDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER

Fagforbundet er positiv til å endre forskriften for å klargjøre talspersonens rolle og å tydeliggjøre barnets rett til deltakelse i egen sak.

Det er avgjørende at barnets stemme og barnets interesser kommer tydelig fram i saker som behandles i fylkesnemnda, og Fagforbundet mener en talsperson er et viktig redskap for å få til dette.

Målsettingen med ordningen blir ikke god nok, hvis det ikke er skikkelig kvalitet på tilbudet. Et av kvalitetskravene må være at barnet og talspersonen får tilstrekkelig tid til å etablere et gjensidig tillitsforhold. Dette krever planlegging, ressurser, tid og mulighet til å bytte ut talsperson hvis det ikke oppnås tillit osv.

Fagforbundet vil foreslå et tillegg i forskriften som må inneholde konkrete føringer for ordningen som gir barnets mulighet til å opparbeide tillit til sin talsperson og tilegne seg tilstrekkelig informasjon om saken. Dette er grunnleggende forutseneringer for at målsettingen med ordningen skal kunne oppnås.

Informasjon er en avgjørende forutsetning for medvirkning

I forslaget til forskrift går det klart fram at barnet skal ha tidlig og grundig informasjon om ordningen med talsperson, for å kunne gi et informert samtykke eller avslag til bruk av ordningen. Dette er bra. Det er viktig at barnet helt i starten av kontakten blir informert om rammene for forholdet til tillitspersonen. Hvor ofte de vil møtes, og når kontakten vil opphøre. Men vel så viktig er barnets kjennskap til selve saken som han eller hun skal uttale seg om i fylkesnemnda. Det viser seg alt for ofte at barn i barnevernssaker har fått for lite informasjon om sin egen situasjon, årsaken til at de nå befinner seg i en fylkesnemndsak, de forskjellige partenes ønsker osv. Det er avgjørende at talspersonen kan informere barnet grundig om selve saken. Selv om dette er barnevernstjenestens formelle ansvar, er det svært viktig at talspersonen forsikrer seg om at barnet kjenner til konsekvensene de forskjellige saksutfallene vil ha for barnets egen omsorgssituasjon. Det er en forutsetning for en god medvirkning at grunnleggende fakta i saken med alternative fremtidsscenario er blitt gjort klart for barnet i god tid før vedkommende skal ta stilling til hva det ønsker.

Får barnets rett til å uttale seg faktiske konsekvenser for utfallet av saken?

I diskusjoner rundt betydning og bruk av begreper som myndiggjøring, brukermakt og medvirkning gjøres det ofte en distinksjon mellom det å få ytre sin mening og det at denne ytringen får faktiske konsekvenser for det videre handlingsforløpet. Makt defineres som evnen til å påvirke en annen, slik at den andre på grunn av denne påvirkningen handler på en annen måte enn den ellers ville ha gjort (Robert A. Dahl, 1961). For at ordningen med barnets talsperson skal ha legitimitet, er det viktig at barnets medvirkning får faktiske konsekvenser. Det er ikke heldig å skape håp om å bli hørt, hvis fylkesnemndas avgjørelser i liten grad tar høyde for barnets synspunkt i sine avgjørelser. Muligheten for at det barnets ønsker ikke blir etterkommet i den endelige beslutningen, er et tema som talspersonen må ha som et konstant perspektiv i sine samtaler med barnet. Det er viktig at fylkesnemndas avgjørelser bærer preg av at barnets mening er blitt hørt, selv om dette ikke betyr at ønsket til barnet, vil bli etterkommet.

Kapasitet og oppbygging av tillit

Hvis en skal behandle ordningen med talsperson og barns rett til medvirkning i fylkesnemndsaker på en seriøs måte, er det viktig at de rammer og ressurser som brukes på ordningen gjør det mulig at den skal fungere etter hensikten.

Det tar tid å bygge opp tillit. Selv i de situasjonene hvor den personlige kjemien stemmer mellom barn og voksen hjelper, vil det oftest ta tid og gjentatte møter før barnet begynner å åpne seg og eventuelt bestemmer seg for å stole på sin talsperson.

Det er et velkjent faktum at barn i barnevernstjenestene altfor ofte har møtt et utall forskjellige hjelpere, og har måttet fortelle sin historie om og om igjen til forskjellige sakbehandlere, psykologer, miljøarbeidere, helsepersonell osv. En talsperson kan lett bli en i rekken av hjelpere som ikke representerer kontinuitet og videre oppfølging. Det er en kjent belastning for (relasjonsskadde) barn i barnevernet å måtte fortelle sin historie gjentatte ganger, til mennesker som en kun har kontakt med i kort tid. Det er naturlig at en del vil vegre seg mot dette.

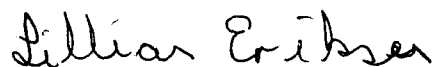
Fagforbundet frykter at en del barn reserverer seg mot ordningen med talsperson fordi de ikke orker å åpne seg for enda en person, eller ikke klarer å vise tillit til en person gjennom en – eller svært få samtaler. Det bør derfor være en mulighet for at barnet kan velge for eksempel tilsynsfører som talsperson.

Videreformidling av barnets synspunkter

Fagforbundet støtter departementet i at det ikke foreslås endringer når det gjelder hvordan talspersonen skal formidle barnets mening overfor nemnda. Tilliten til både talspersonen og at barnet kan ombestemme seg i hele prosessen, kan i noen tilfeller bli vanskeligere hvis barnet vet at det foreligger en skriftlig rapport og kan og resultere i at barnet velger bort en talsperson. Fagforbundet mener at ordningen med at talspersonen uttaler seg muntlig til nemnda videreføres.

For at dette skal bli en god ordning til beste for barnet, er det avgjørende at Fagforbundets forslag om at føringer for ordningen som gir barnets mulighet til å opparbeide tillit til sin talsperson og tilegne seg tilstrekkelig informasjon om saken, blir tatt inn i forskriften.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Lillian Eriksen
rådgiver